

DE BEEGDERHEIDE, ZEVEN JAAR LATER

Voordat de mens er zijn intrede deed, bestond het gebied, dat we nu de Beegderheide noemen, voornamelijk uit bos. Door een eeuwenlange beweiding met vee verdwenen de bomen en ontstond een uitgestrekt heidelandschap. Veranderende landbouwmethodes maakten de weidegronden in het begin van de twintigste eeuw overbodig. Grote delen werden bebost met dennen, voornamelijk bedoeld als stuthout voor de Limburgse mijnen. De heiderestanten die niet werden bebost, verdwenen door opslag van grassen en bomen.

Met het verdwijnen van de heide dreigde niet alleen natuur, maar ook een cultuurhistorisch waardevol landschap voorgoed verloren te gaan. Het unieke kleinschalige karakter van de Beegderheide is ook in recreatief opzicht bijzonder aantrekkelijk. Juist de afwisseling van besloten bossen, open heideterreinen en het grote aantal vennen zorgt voor een aantrekkelijk wandelgebied. Uit inventarisaties van het Natuurhistorisch Genootschap in 1995 bleek bovendien dat met name de heideterreinen en vennen van groot natuurwetenschappelijk belang waren. De meest opmerkelijke en voor het gebied karakteristieke waarnemingen zijn in het eerste themanummer over de Beegderheide (oktober 1996) beschreven.

Met de inventarisaties uit 1995 als uitgangspunt, is een herstelplan voor de Beegderheide opgesteld. Dit is in mei 1997 door de gemeenteraad van Heel vastgesteld. De belangrijkste doelstellingen daaruit waren het geleidelijk omvormen van de puur op houtproductie gerichte dennenakkers naar meer natuurlijke bossen en het herstellen van de heideterreinen en vennen. Het omvormen van de bossen is een proces van vele jaren. Door de dennen gericht te dunnen, krijgen de in landse houtsoorten meer ruimte waardoor er meer variatie in de begroeiing ontstaat. Langzaam maar zeker krijgt het bos een meer natuurlijk karakter en stijgt de waarde voor zowel de recreatie als de natuur. Dit is echter een proces van vele jaren. De effecten zullen pas na verloop van tijd zichtbaar worden.

Heel anders verloopt het herstel van de heideterreinen en de vennen. Hier is de afgelopen jaren uiteraard met beleid, maar desalniettemin radicaal ingegrepen. Vele hectares bos zijn gekapt. Heide is ge-

plagd. Vennen zijn uitgebaggerd. Vele duizenden kubieke meters plagel en bagger zijn uit de Beegderheide afgevoerd. Begrazing met schapen is geherintroduceerd. In tegenstelling tot het omvormingsbeheer van de bossen, hebben de maatregelen in de heide en vennen direct een meetbaar effect. In dit tweede themanummer over de Beegderheide worden niet alleen de genomen maatregelen beschreven maar ook de effecten ervan op de waterhuishouding, de waterkwaliteit en de flora en fauna. Dit betekent voor de gemeente Heel een voorlopige afronding van het herstelplan 1997-2001.

Als gemeente zijn we bijzonder verheugd met dit themanummer. Niet alleen vanwege de geboekte resultaten. Onze trots vindt zijn oorsprong vooral in het feit dat tussen de beschrijving van de uitgangssituatie en de presentatie van de eerste effecten, slechts zeven jaar zijn verstreken. Dit is niet alleen de verdienste van de gemeente Heel, maar is vooral te danken aan de inzet van alle betrokken instanties en de vele vrijwilligers die bij het herstelplan zijn betrokken.

Wij hopen ook in de komende jaren een beroep op hen te kunnen doen. Het beheer in de achterliggende jaren was vooral gericht op het herstellen van heiderestanten en vennen. In de komende jaren zal moeten worden geprobeerd de geboekte resultaten te consolideren en zo mogelijk verder uit te bouwen. Veel aandacht moet worden besteed aan monitoring. Er moet worden gestreefd naar afstemming van het beheer van de Beegderheide met dat van de omliggende terreinen. In samenhang met landgoed Exaten, de Heelderpeel, de Tuspeel, de omgeving van het Waterproductiebedrijf Heel en het al dan niet verdiepte retentiebekken in het Maasdal, kan de Beegderheide uitgroeien tot een gebied van allure. Indien dat goed wordt aangepakt is er voor zowel de natuur als de op natuurbeleving gerichte recreatie, nog veel winst te boeken. Ook hierbij is een intensieve samenwerking met alle betrokken partijen wederom een vereiste.

G.A.J. Timmermans
Wethouder Gemeente Heel

De uitgave van dit themanummer kon mede tot stand worden gebracht dankzij financiële steun van onderstaande organisaties:

**bosgroep
Zuid Nederland**

Zuiveringschap Limburg

**Waterschap
Peel en Maasvallei**

**Stichting
het Limburgs
Landschap**

